

Благодійна організація «Центр освітніх ініціатив»
Програма “Демократична школа: освіта для демократичної стійкості”

Програма підвищення кваліфікації
педагогічних і науково-педагогічних працівників
закладів та установ освіти

“Як навчати в цифровому світі”

Програма підвищення кваліфікації розглянута і затверджена на
засіданні методичної ради БО “Центр освітніх ініціатив”
(протокол №01 від 08 січня 2025 року)

Виконавча директорка

Олена ЦИНАРОВСЬКА

Львів 2025

I. Загальні положення

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти “Як навчати в цифровому світі”.

Загальні положення:

Програму розроблено у рамках програми “Демократична школа: освіта для демократичної стійкості”, що реалізується Європейським центром ім. Вергеланда (Норвегія) та Міністерством освіти і науки України у партнерстві з БО “Центр освітніх ініціатив”, ВФ “Крок за кроком”, освітньою програмою UActive БФ SavED та освітньою програмою “Крок за кроком” (Молдова) за фінансової підтримки Норвегії.

Запропонований курс допоможе впевнено орієнтуватися у світі цифрових технологій і використовувати їх на користь навчання. Він демонструє, як ефективно поєднувати традиційне викладання із сучасними цифровими інструментами. Учасники навчатимуться застосовувати цифрові засоби з користю та задоволенням, перетворювати навіть дистанційні уроки на простір взаємодії, творчості й розвитку. Курс підкаже, як цифрові технології можуть стати надійними помічниками в освітньому процесі та оцінюванні.

Курс створено відповідно до сучасної державної освітньої політики, з урахуванням концепції «Нової української школи», та базується на підходах, принципах і матеріалах Ради Європи й Європейського центру імені Вергеланда (Норвегія).

Курс відповідає Типовій програмі підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 1340 від 10.12.2021), а також Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 із змінами й доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133) та професійному стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225).

Розробники: Оксана Пасічник, консультантка з онлайн-навчання програми «Демократична школа», учасниця робочих груп із розроблення Державних стандартів освіти, вчителька інформатики ліцею «Сихівський» (м. Львів), промоутерка проекту освіти з цифрового громадянства Ради Європи; Андрій Донець, тренер, експерт з онлайн-навчання Європейського центру імені Вергеланда; Людмила Микитюк, старша викладачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти, методистка НМК “Науково-методичний центр професійного розвитку” КНЗ КОР “Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів”; Ольга Боярчук, старша викладачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти, методистка НМК

“Науково-методичний центр професійного розвитку” КНЗ КОР “Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів”

Цільова аудиторія: курс розроблено для підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів й установ освіти, зокрема, ЗЗСО, ЗП(ПТ)О, ЦПР ПП, ОППО.

Мета курсу: підвищення рівня професійних компетентностей педагогічних і науково-педагогічних працівників задля ефективного навчання в умовах цифрової епохи.

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- *Предметно методологічна компетентність*

Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти (А2.1).

Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики та технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти (А2.4).

- *Інформаційно-цифрова компетентність*

Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси (А3.2).

Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі (А3.3).

- *Психологічна компетентність*

Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність (Б1.3).

Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного (Б1.4).

- *Прогностична компетентність*

Здатність прогнозувати результати освітнього процесу (Г1.1).

Здатність планувати освітній процес (Г1.2).

- *Організаційна компетентність*

Здатність організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти (Г2.2).

- *Оцінювально-аналітична компетентність*

Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти (Г3.1).

Здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання (Г3.3).

- *Здатність до навчання впродовж життя (Д1).*

Обсяг курсу:

30 годин (1 кредит ЄКТС)

Форма підвищення кваліфікації:

онлайн-курс, опановується дистанційно.

Вид підвищення кваліфікації:

навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Очікувані результати навчання:

Після успішного завершення курсу учасник/учасниця

- планує навчальну діяльність із використанням принципів зворотного та універсального дизайну, моделює зміст відповідно до очікуваних результатів та прогнозує освітні досягнення учнів;
- організовує пізнавальну діяльність учнів, підтримує їхню мотивацію, застосовуючи ефективні методики й технології навчання у дистанційному та змішаному форматах, включно з інтерактивними підходами до синхронної та асинхронної взаємодії.
- ефективно використовує цифрові освітні ресурси – як готові, так і власноруч створені;
- проводить оцінювання результатів навчання із застосуванням цифрових інструментів, забезпечуючи можливості для самооцінювання, взаємооцінювання та моніторингу на засадах компетентнісного підходу.

Форма підтвердження результатів навчання:

Виконавши всі обов'язкові завдання курсу, користувач чи користувачка отримує сертифікат про успішне завершення навчання. Сертифікат підтверджує підвищення кваліфікації обсягом 30 годин (1 кредит ЄКТС) відповідно до затвердженої програми підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти. Автентичність сертифіката можна перевірити за посиланням на нього. Усі видані сертифікати внесені до реєстру, доступного за посиланням <https://prometheus.org.ua/certs-list>.

Вартість: курс безоплатний.

II. Зміст програми та розподіл за видами діяльності

Тематичний розподіл

Тема 1. Навчання в цифровому світі

Цей розділ радить, як доречно інтегрувати вчительську практику у цифровому світі. Адже правильно застосовані технології дозволяють переосмислити освітній процес, розширити можливості взаємодії для учнів і учениць та створити для них принципово нові освітні досвіди. Розділ пропонує найдієвіші

моделі змішаного навчання, які легко адаптувати для різних умов навчання; розглядає відповіді на виклики, пов'язані з дистанційним навчанням. Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Які бувають моделі змішаного навчання?
- Яку модель змішаного навчання варто обрати?
- Як можна зменшити вплив негативних факторів при дистанційному навчанні?
- Наскільки ефективними є дистанційне та змішане навчання?
- Як обрати систему підтримки дистанційного чи змішаного навчання?

Тема 2. Планування навчання

Цей розділ пояснює засади зворотного та універсального дизайну при плануванні навчання. Ці засади допоможуть будувати ефективні, практичні уроки у будь-якому форматі: очному, змішаному чи дистанційному.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Як планувати освітній процес?
- Чому важливо враховувати універсальний дизайн для навчання?
- Які етапи зворотного дизайну?
- Як сформулювати результат навчання?
- Які складові універсального дизайну?

Тема 3. Інтерактивні синхронні заняття

Цей розділ курсу присвячений інтерактивному навчанню як основі сучасного освітнього процесу. Він розкриває суть інтерактивного підходу як філософії взаємодії, де учні не є пасивними слухачами, а стають активними учасниками навчального процесу завдяки дослідженню, обговоренню, співпраці та творчості. Особливу увагу приділено цифровим інструментам, які допомагають адаптувати інтерактивні методи до дистанційного навчання, подолати технічні труднощі та утримати увагу учнів. Також пропонуються поради щодо формування правил нетикету та цифрового балансу, що сприяє безпечному, продуктивному та комфортному онлайн-навчанню.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Що таке інтерактивне навчання?
- Які інтерактивні методи підійдуть мені та моїм учням?
- Як реалізувати інтерактивне навчання онлайн?
- Які цифрові інструменти допоможуть зробити навчання інтерактивним?

Тема 4. Інтерактивні асинхронні заняття

Цей розділ присвячено ефективній організації самостійної діяльності учнів у цифровому середовищі. Для того, щоб подолати недоліки, які асоціюються з асинхронним дистанційним навчанням, як-от пасивність та брак зворотного зв'язку, розділ пропонує сучасні підходи до планування таких занять: чітке формулювання цілей, урахування рівня підготовки учнів і створення зрозумілих

інструкцій. Окрему увагу приділено стратегіям залучення учнів, що мотивують до активної участі та співпраці, а також огляду цифрових інструментів, які допомагають створювати інтерактивні вправи, тести, опитування і спільні простори для навчальної взаємодії.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Чи асинхронне навчання – це самостійне вивчення?
- Які інструменти можна використовувати для організації інтерактивного асинхронного навчання?
- Як ефективно перевіряти самостійну роботу учнів?
- Як спонукати учнів до регулярного виконання завдань поза уроками?

Тема 5. Оцінювання в цифровому світі

Цей розділ присвячено розгляду сучасних підходів до оцінювання, зокрема у форматах дистанційного та змішаного навчання. Розділ розповідає, як цифрові інструменти можуть підвищити ефективність оцінювання, забезпечити оперативний зворотний зв'язок, допомогти у відстеженні прогресу учнів, а також сприяти розвитку академічної доброчесності. Окрему увагу приділено формуванню критеріїв оцінювання, вибору відповідних методів і цифрових сервісів, а також ролі вчителя у створенні підтримувального освітнього середовища, де оцінювання стає ресурсом для навчання, а не джерелом стресу.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Що таке формувальне оцінювання?
- Як реалізувати оцінювання при дистанційному навчанні?
- Як підтримати чесність дистанційного навчання та його оцінювання?
- Які цифрові інструменти допоможуть організувати оцінювання?

Тема 6. Інструменти створення навчального контенту

Цей розділ дає поради щодо вибору інструментів для створення навчального контенту з урахуванням освітньої мети, а не лише технічних можливостей застосунків. Він пропонує орієнтири щодо добору засобів для створення текстового, візуального, інтерактивного та аудіо контенту відповідно до типу завдання та потреб учнів. Наведено приклади зручних сервісів, доступних для використання в освітньому процесі. Окремий акцент зроблено на доцільності поєднання кількох форматів подачі матеріалу.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Які є види навчального контенту?
- Для чого вчителю створювати власний контент?
- Як добирати навчальні ресурси для своїх уроків?
- Як забезпечити дотримання авторських прав при створенні ресурсів?
- Якими інструментами можна створювати навчальний контент різних видів?

Тема 7. Залучення та підтримка учнів

У цьому розділі розглядаються ключові чинники, що впливають на зацікавленість, наполегливість і саморегуляцію учнів. Він окреслює низку

стратегій, спрямованих на підтримку мотивації, а також визначено роль педагога у створенні умов, що сприяють активному залученню учнів до навчального процесу. Розділ акцентує на формуванні мислення зростання як важливому компоненту внутрішньої мотивації. Наголошено на важливості гнучкого підходу та використання різноманітних педагогічних інструментів для побудови інклюзивного й підтримувального освітнього середовища, яке враховує індивідуальні потреби кожного учня.

Також розглядаються практики залучення, підтримки та активізації учнівства, технічні поради для зменшення відволікань,

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Як мотивувати учнів до навчання?
- Як допомогти учням вчитися ефективніше?
- Як створити безпечне середовище, яке сприяє навчанню?
- Хто відповідає за результати навчання учнів?
- Як допомогти учням розвивати мислення зростання?

Тема 8. Навчання впродовж життя

У цьому розділі показано, як сучасні технології (зокрема, штучний інтелект) змінюють підходи до навчання, професійного розвитку й освітньої взаємодії загалом. Розділ пропонує рекомендації щодо того, як безпечно, етично й відповідально використовувати інноваційні інструменти, зокрема, на основі штучного інтелекту. Велику увагу приділено як потенціалу ШІ в освіті, так і ризикам, пов'язаним з автоматизованими рішеннями, захистом персональних даних і академічною доброчесністю. Особливу увагу приділено ролі педагогів і закладів освіти в адаптації до нових умов: розробці політик, підвищенні цифрової компетентності та формуванні культури відповідального користування ШІ.

Після опрацювання цього розділу ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Що потрібно знати та вміти вчителю в онлайн-епоху?
- Як навчати в добу штучного інтелекту?
- Як підкорити штучний інтелект?
- Які напрями подальшого професійного розвитку?

Навчальна програма

Модуль / Тема	Ознайомлення з теоретичним матеріалом (відео, тексти), год.	Виконання завдань, год.
Тема 1. Навчання в цифровому світі	2	2
Тема 2. Планування навчання	2	2
Тема 3. Інтерактивні синхронні заняття	2	1,5
Тема 4. Інтерактивні асинхронні заняття	2	1,5
Тема 5. Оцінювання в цифровому світі	2	2
Тема 6. Інструменти створення навчального контенту	2	2
Тема 7. Залучення та підтримка учнів	2	1,5
Тема 8. Навчання впродовж життя	2	1,5
Всього:	16	14
	30	

Реалізація програми:

Платформа онлайн-освіти Prometheus